

سخن سردبیر

یک سال از انتشار نخستین شماره فصلنامه روابط خارجی گذشت و دومین بهار از راه رسید. در این مدت چهار فصل، با مساهمت و همت جامعه علمی کشور و اساتید و دانش‌پژوهان اندیشمند و ارجمند، چهار شماره از فصلنامه به زیور طبع آراسته شد. تشویق و توجه فرهیختگان و فرزندان به مقالات و مطالب چاپ شده، هم ما را در ادامه راه مصمم کرد و هم بار مسئولیت ما را افزون کرد تا فصلنامه را آن‌گونه که در خور و شأن آنان است منتشر کنیم. اما انجام این مهم بی‌عنایت و مساعدت بزرگان و نخبگان ایرانی علم سیاست و روابط بین‌الملل در داخل و خارج ایران زمین ممکن نیست. از این رو، در آغاز دومین گام همچون گام نخستین دست نیاز به سوی صاحبان اندیشه، فکر و قلم دراز می‌کنیم و استمرار حمایت علمی آنان را می‌طلبیم. رجاء واثق و باور راسخ داریم که از درگاه اندیشه‌ورزان و خوان گسترده متفکران متعهد به آرمان‌ها و منافع انقلاب و ایران دست خالی باز نخواهیم گشت.

همان‌گونه که در سخن آغازین شماره گفتیم، دو هدف مهم و اصلی فصلنامه، توسعه و تعمیق ادبیات سیاست خارجی و روابط بین‌الملل از یکسو و انتقال دیدگاه‌ها و نظرات اساتید و محققان ایرانی به عرصه تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران از دیگرسو است. از این رو، در طول چهار شماره گذشته تلاش و کوشش شد تا با چاپ و نشر آرا و افکار نو، این دو هدف تأمین و محقق گردد. در این راستا، شماره اول به سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران و تعامل آن با نظام بین‌الملل اختصاص یافت. این موضوع همچنان مهم‌ترین هدف و اولویت نخست فصلنامه است. ما در آینده نیز چون گذشته، در

پی‌آنیم تا موضوعات و مسائل سیاست خارجی کشور و مباحث منطقه‌ای و بین‌المللی مرتبط با آن را در کانون توجه خود قرار دهیم. چون بر این باوریم که در عرصه سیاست خارجی تعهد و تعلق به حفظ موجودیت، منافع و مصالح ملت و کشور بالاترین و والاترین تعلقات است، و انجام این تکلیف مقدس مستلزم بهره‌گیری و بهره‌مندی از افکار بلند دانشمندان و دانایان جامعه است.

تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی تحول‌ساز و تأثیرگذار، به‌ویژه در رابطه با جمهوری اسلامی ایران، نیز در شماره‌های پیشین مورد تحلیل و تدقیق قرار گرفت. به گونه‌ای که مقالاتی درباره بحران اقتصادی جهان، تحولات عراق و افغانستان و سیاست امریکا در آنها، امنیت انرژی، و حقوق بشر چاپ شد. در آینده نیز قصد داریم تا حاصل اندیشه صاحب‌نظران را در این عرصه راهبردی به سیاست‌پژوهان و سیاست‌مداران عرضه نماییم؛ چون هدایت با درایت سیاست خارجی مستلزم شناخت درست محیط عملیاتی و انسانی خارجی است. در این میان تحلیل و تبیین سیاست‌ها و راهبردهای قدرت‌های بزرگ، به‌خصوص نسبت به جمهوری اسلامی ایران، اهمیت و اولویت دو چندان دارد.

تجربه یک‌ساله به ما آموخت که بضاعت فکری و سرمایه علمی کشور بسیار فزون‌تر از آن چیزی است که ما تصور می‌کردیم و فکر می‌کنیم. از یک‌سو، جامعه علمی ما از اساتید نامدار و متفکرین ناموری برخوردار است که صاحب کرسی و کسوتند و سالیان درازی است که دانشجویان و دانش‌پژوهان حوزه سیاست خارجی و روابط بین‌الملل خوشه‌چین خرمنشانند. آنان ما را هم از نعمت و فیض دانششان محروم نساختند. از سوی دیگر، جوانان مستعد و مبتکری پا به عرصه علم سیاست خارجی و روابط بین‌الملل گذاشته‌اند که نویددهنده آینده پُربار و پُرکار این دو حوزه علمی هستند. فصلنامه روابط خارجی توفیق آن را داشت تا در شماره‌های پیشین این دو چشمه‌جوشان معرفت را در هم آمیزد و مشتاقان را از آن سیراب سازد.

معرفی کتاب‌های منتشر شده در حوزه روابط بین‌الملل و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران یکی از سیاست‌های فصلنامه روابط خارجی در سال گذشته بود؛ اما در شماره‌های آینده این بخش به دو علت وجود نخواهد داشت. نخست،

نقد و بررسی کتاب وسعت علمی و فرصت و فضای بیشتری را می‌طلبد که فراتر از مجال این فصلنامه است. دوم، با حذف این بخش امکان درج مقالات تخصصی بیشتری فراهم می‌گردد که ارجحیت و اولویت دارند. با این وجود، مقالات مستخرج از طرح‌های پژوهشی و رساله‌های دکتری می‌تواند زینت بخش این فصلنامه باشد.

دیگر آنکه، سایت اینترنتی فصلنامه روابط خارجی همزمان با انتشار اولین شماره فصلنامه انگلیسی IRFA آغاز به کار کرد. هر دو فصلنامه توسط پژوهشکده تحقیقات استراتژیک منتشر می‌شوند. مخاطبین IRFA اساتید و پژوهشگران خارجی علاقه‌مند به سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران و دیدگاه‌های صاحب‌نظران ایرانی هستند. از این رو، مهم‌ترین هدف IRFA معرفی و انتشار افکار و آرای اندیشمندان ایرانی در سطح بین‌المللی است. سایت «فصلنامه‌های پژوهشکده تحقیقات استراتژیک» پایگاه اطلاعاتی‌ای است که ضمن معرفی هر دو فصلنامه، امکان دسترسی به متن مقالات را نیز فراهم می‌سازد. استقبال دور از انتظار مراجعه‌کنندگان به این سایت، مشوق دیگری برای ما بود که با همت مضاعف در جهت توسعه و تقویت علمی آن گام محکم‌تری برداریم.

سرانجام، بار دیگر تأکید می‌کنیم که فصلنامه روابط خارجی بسان مجمع و محفل علمی است که به روی جمله اهل قلم و اصحاب فکر و اندیشه باز می‌باشد. از این رو، بی‌صبرانه چشم به راه دریافت مقالات ارزشمند و ارجمند شما هستیم. از نویسندگان مقالات شماره‌های گذشته بی‌نهایت سپاسگزاریم. از داوران عالم و فاضل که ما را در داوری مقالات یاری دادند صمیمانه قدردانی می‌کنیم. ناگفته پیداست که قوت و استحکام علمی فصلنامه حاصل دسترنج فکری نویسندگان و نقد و بررسی عالمانه داوران و صاحب‌نظران است. پس فکر و فضل خود را در این هر سه حوزه از ما دریغ ندارید.

بلندمرتبه باد کاخ دانش ایرانیان

سردبیر



┌

┐

└

┘